

Охорона культурної спадщини:

анотований бібліографічний список

2024. – Вип. 6. – 40 с.

(<http://nplu.org/article.php?id=423&subject=3>)

1. Андрощук Ф. Музей і національний проєкт : [про історію Нац. музею історії України та нотатки Т. Арне] / Федір Андрощук ; Нац. музей історії України. – Київ : Нац. музей історії України, 2024. – 283, [1] с. : іл., портр., рукоп. *Шифр зберігання в Бібліотеці: БЗ72375 Книжка присвячена історії ідеї про національний музей в Україні у зв'язку із заснуванням міського музею в Києві. На основі вивчення археологічних, архівних та інших опублікованих джерел розглянуто формування уявлення про особливі місця пам'яті у Києві. Акцент зроблено на зв'язку з ними Десятинної церкви як першого публічного музею, а також пам'ятки, навколо якої виникають перші паростки археологічного знання, що заклало підвалини музейної справи в Україні. Досліджено історію систематичного руйнування музейної справи в Україні протягом радянських часів, знищення статусу всеукраїнського музею та заміна його на провінційну республіканську установу ідеологічної спрямованості. На прикладах біографій окремих співробітників Історичного музею у Києві показано вплив тоталітарної держави на музейну сферу, а також наслідки такої політики – маргіналізація та нівелювання національного статусу музею. Висвітлено складний перехід від радянського до національного музею у час відновлення незалежності України. Приділено увагу ставленню держави до музею та його статусу на цьому етапі. Висвітлено бачення і сприйняття українських музеїв шведським археологом та істориком Туре Арне (1879 - 1965), який відвідував Україну у 1912, 1913, 1926 і 1928 роках. У книзі використано неопубліковані матеріали, що нині зберігаються в архіві та Державному історичному музеї Швеції.*

2. Бабікова О. С. До питання про суб'єкт кримінальних правопорушень та адміністративних деліктів в сфері охорони культурної спадщини [Електронний ресурс] / О. С. Бабікова // Юрид. наук. електрон. журн. – 2024. – № 4. – С. 498-501. Досліджено основні ознаки та характеристики суб'єкта кримінальних та адміністративних правопорушень, які посягають на свободу совісті, віросповідання, предмети культурної та духовної спадщини України. Вказано, що поняття "суб'єкт кримінального правопорушення" та "суб'єкт адміністративного правопорушення" важливі для кваліфікації кримінальних та адміністративних правопорушень, а також для вирішення питання про кримінальну та адміністративну відповідальність особи. Розглянуто характеристики "особи злочинця", які охоплюють широке коло соціально значимих властивостей (ознак) особи – соціально-демографічні, морально-психологічні, психофізичні, – тобто зв'язки особи з іншими людьми; соціальні ролі, які особа виконує в суспільстві; її моральний і духовний світ, індивідуальні особливості, життєві настанови. Наголошено, що саме для з'ясування цих питань в кримінальному процесі проводяться психологічні, судово-медичні, психіатричні експертизи, і саме для цього у ст. 20 Кримінального кодексу України (КК України) введено поняття обмеженої осудності. Визначено існування прямої залежності між тим, наскільки держава глибоко втручається в питання свободи вибору віросповідання своїх громадян, і ставлення до цього самих громадян. Текст: http://www.lsej.org.ua/4_2024/121.pdf

3. Баранівська М. Комітет з питань культури ПАРЄ одностайно підтримав резолюцію щодо відповідальності Росії за воєнні злочини проти України [Електронний ресурс] / Марина Баранівська / Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2024. – 28 жовт. – Електрон. дані. Зазначено, що Комітет з питань культури ПАРЄ одностайно підтримав резолюцію щодо відповідальності РФ за воєнні злочини проти України. Про це повідомила заступниця голови Комітету Верховної Ради України (ВР

України) з питань гуманітарної та інформаційної політики, членкиня парламентської делегації в ПАРЄ Євгенія Кравчук. Йдеться про резолюцію "Протидія нищення культурної ідентичності під час війни та миру". Серед ключових положень документа, що голосуватиметься у червні під час сесії ПАРЄ: забезпечення повного відшкодування збитків на основі міжнародного права, зокрема через реституцію, компенсацію, реабілітацію, сатисфакцію та гарантії неповторення руйнувань; підвищення обізнаності про те, як пропаганда, колоніальні та неокolonіальні практики, з-поміж них - ідеологія «руського мира», можуть створювати підґрунтя для порушень міжнародного права, зокрема щодо культурної спадщини тощо. Крім цього, резолюція закріплює, що РФ використовує культурні «чистки» як інструмент війни, щоб заперечити існування іншої культурної ідентичності та стерти історичне коріння, цінності, спадщину, літературу, традиції та мову. Такі дії є воєнними злочинами та злочинами проти людяності і свідчать про геноцидний намір росіян знищити українську націю або принаймні її частину, зокрема шляхом знищення української ідентичності та культури. Текст: <https://detector.media/infospace/article/227492/2024-05-28-komitet-z-pytan-kultury-parie-odnogolosno-pidtrymav-rezolyutsiyu-shchodo-vidpovidalnosti-rosii-za-voienni-zlochyny-proty-ukrainy/>

4. Бойко І. Заповідники "Чернігів стародавній" і "Софія Київська" уклали угоду про співпрацю [Електронний ресурс] / Іван Бойко // Україна молода. – 2024. – 4 черв. – Електрон. дані. Йдеться про угоду щодо співпраці, офіційно укладену між генеральними директорками заповідників "Софія Київської" та "Чернігів стародавній" Нелею Куковальською та Наталією Ребровою. У повідомленні Національного заповідника "Чернігів стародавній" зазначено, що завдяки укладеній угоді розпочинається відродження Спасо-Преображенського собору, який увійде до "спільноти найвидатніших Соборів Європи". Також наголошено, що співпраця, налагоджена з фахівцями "Софії Київської" є важливим аргументом, який підкреслює винятковість Спасо-Преображенського собору XI ст. та

гарантує продовження розпочатих робіт з відновлення храму на найвищому фаховому рівні з урахуванням колосального досвіду кращих пам'яткоохоронців України.

Текст:

<https://umoloda.kyiv.ua/number/0/196/183594/>

5. Боровець: Важливо кваліфіковано збирати докази про злочини РФ проти культурної спадщини [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2024. – 15 трав. – Електрон. дані. *Зазначено, що дуже важливо кваліфіковано збирати докази про злочини РФ проти української культурної спадщини, щоб покарати за знищення та пошкодження культурних об'єктів. Про це заступниця міністра закордонних справ Ірина Боровець сказала в ексклюзивному коментарі кореспонденту «Укрінформу» в Гаазі. Вона наголосила, що знищення РФ культурної спадщини України та культурних цінностей - військовий злочин. Також під час зустрічі з міністром освіти, культури та науки Нідерландів Роббертом Дейкграафом обговорили підтримку щодо вивчення української мови. «Після зустрічі з нашою громадою ми попросили нідерландську сторону розглянути певні наші прохання. Зокрема щодо фінансової підтримки недільних українських шкіл, де наші дітки можуть продовжувати вивчати українську мову. Ми також просили про можливість вивчення української мови, щоб додати цей предмет до шкільної програми, хоча б як факультатив, що також допоможе нашим діткам», - розповіла заступниця міністра закордонних справ Ірина Боровець.*

Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3864192-borovec-vazlivo-kvalifikovano-zbirati-dokazi-pro-zlocini-rf-proti-kulturnoi-spadsini.html>

6. Брич М. Сучасні підходи до просторової організації музеїв та експозицій просто неба. Європейський досвід [Електронний ресурс] / М. Брич // Вісн. Нац. ун-ту "Львів. політехніка". Серія : Архітектура. – 2024. – Вип. 6 (№ 1). — С. 34-41. *На основі досліджень музеїв та експозицій просто неба у Відні та поблизу нього, проведених у межах програми академічної співпраці ТУ Відень – ТУ Львів, висвітлено європейський досвід*

архітектурно-просторової організації таких закладів і споруд. Визначено характерні риси, виділено їх позитиви та недоліки. Ґрунтуючись на розглянутих прикладах, запропоновано підходи, які доцільно буде впроваджувати в подібних вітчизняних закладах. Текст: <https://science.lpnu.ua/uk/sa/vsi-vypusky/volume-6-number-1-2024/suchasni-pidhody-do-prostorovoyi-organizaciyi-muzeyiv-ta>

7. Буняк В. United24 і Lego Creators створили нові конструктори, присвячені українським пам'яткам [Електронний ресурс] / Валерія Буняк // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2024. – 23 трав. – Електрон. дані. Подано інформацію, що «United24» і «Lego Creators» випустили п'ять нових конструкторів, присвячених українським пам'яткам. «Щасливі презентувати другий дроп ініціативи #UKRAINEinLEGObricks, яка знайомить світ з визначними пам'ятками України. У ній — п'ять нових моделей: київські Золоті ворота, бахчисарайський Ханський палац, Підгорецький замок, Одеський національний академічний театр опери та балету і Миколаївська астрономічна обсерваторія», — йдеться у повідомленні пресслужби «United24». До проєкту долучилися творці з чотирьох країн: США, Німеччини, Польщі та України. Зауважено, що #UKRAINEinLEGObricks є продовженням проєкту #LEGOwithUKRAINE, у якому представлені Батьківщина-мати, маріупольська водонапірна вежа та «Ластівчине гніздо». Перший дроп допоміг зібрати 15 млн грн на відбудову України. Текст: <https://ms.detector.media/trendi/post/35010/2024-05-23-united24-i-lego-creators-stvoryly-novi-konstruktory-prysvyacheni-ukrainskym-pamyatkam/>

8. В Олеському замку відкрили відреставровану каплицю святої Анни XV століття [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2024. – 9 черв. – Електрон. дані. Подано інформацію, що у музеї-заповіднику «Олеський замок» відбулося відкриття експозиції «Персона, меморіум, сакрум у мистецтві XVI – XIX ст.». Унікальну виставку

представили у відреставрованій каплиці святої Анни, створення якої датується ще 1441 р. Окрасою каплиці є парний нагробок XVI ст. Анни Сенявської та її маленького сина, який виконав у стилі Відродження Герман ван Гутте. Біля неї, на стінах - натрунні портрети, які були невід'ємною складовою поховальних процесів у часи Речі Посполитої. «Родзинкою» залу став вмонтований у стіну резервуар для святої води у формі мушлі з картушем у вигляді голови бика. Опісля відкриття каплиці св. Анни для журналістів і присутніх провели екскурсію оновленими експозиційними залами замку. Зазначено, що Олеський замок – музейний підрозділ Львівської національної галереї мистецтв імені Б. Возницького. Майже сім століть стоїть він на високому пагорбі, свідок багатьох історичних подій. Уперше замок згадано в історичних джерелах 1327 р. Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3872984-v-oleskomu-zamku-vidkrili-vidrestavrovanu-kaplicu-svatoi-anni-xv-stolitta.html>

9. В Ужгороді на руїнах церкви знайшли цінні артефакти XIII - XV століть [Електронний ресурс] // RISU.ua : [вебсайт]. – 2024. – 27 трав. – Електрон. дані. Подано інформацію, що під час розкопок на руїнах замкової церкви в Ужгороді знайдено цінні артефакти, які передали до Закарпатського обласного краєзнавчого музею ім. Тиводара Легоцького. Серед знахідок — серезка (XIII ст.) та шабля (XVI ст.), яку використовували в бою. Також було знайдено 42 монети, зокрема, срібний фенінг середини XIII ст. з Голландії. Оновлену експозицію цих артефактів планується відкрити 20 червня, у день заснування музею. Текст: https://risu.ua/v-uzhgorodi-na-ruyinah-cerkvi-znajshli-cinni-artefakti-xiii-xv-stolit_n148584

10. Васіна З. Українська мода: від трипільців до покоління скла / Зінаїда Васіна ; [іл. З. Васіна]. – Київ : АДЕФ-Україна, 2024. – 159 с. : іл. **Шифр зберігання в Бібліотеці: В83260** Подано історію виникнення вбрання населення, яке мешкало у межах сучасних земель України впродовж 10 тис.

років, як свідоцтво еволюції всієї сфери його життєдіяльності. За цей поважний вік матеріальна культура пройшла цікавий і насичений подіями шлях формотворення одягу, змін і трансформацій його видів, різноманіття стилєвих ознак на кожному історичному відрізку часу. У книзі відкриваються архаїчні таємниці буття нашого народу, його матеріальні та духовні цінності, ментальні ознаки як важливі складові ідентичності нації; вміщено багато кольорових ілюстрацій одягу, тканин, прикрас, всіяких одягових дрібничок, а найголовніше – їх оберегове значення.

11. Весільний обряд і чоловічий танець: МКІП розширило перелік культурної спадщини [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2024. – 27 трав. – Електрон. дані. Подано інформацію, що Міністерство культури та інформаційної політики додало до Національного переліку нематеріальної культурної спадщини України чотири нових позиції : традиційну народну гру «Ашик», традицію виконання ритуального чоловічого танцю «Сербен» у селі Чортовець, культуру традиційної гуцульської сирної пластики та весільний обряд «Читання корони». Зауважено, що відтепер місцеві громади мають вжити заходів щодо врахування рекомендацій та пропозицій Експертної ради з питань нематеріальної культурної спадщини при МКІП щодо забезпечення охорони елементів нематеріальної культурної спадщини. Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3868481-vesilnij-obrad-i-colovicij-tanec-mkip-rozsirilo-perelik-nematerialnoi-kulturnoi-spadsini.html>

12. Вільнюс виділить €300 000 на реконструкцію театру імені Шевченка в Дніпрі [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2024. – 9 черв. – Електрон. дані. За повідомленням Міністерства культури та інформаційної політики (МКІП), Вільнюське самоврядування виділить 300 тис. євро на реконструкцію театру імені Тараса Шевченка в Дніпрі. «Це наше місто-партнер, але з Тарасом Шевченком у нас також тісні взаємини. Видатний художник, який залишив яскравий слід в історії міста Вільнюса», - наголосив мер столиці Литви Валдас Бенкунскас. Таке зобов'язання є

частиною декларації конференції, що проходить у столиці Литви. Водночас міністр культури Литви Симонас Кайріс, зауважив, що цим документом країни не лише нададуть допомогу Україні у реставрації конкретних культурних об'єктів, а й зобов'язуються приділяти особливу увагу реставрації чи збереженню таких цінностей на майбутній конференції з відновлення України у Берліні. Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3872963-vilnus-vidilit-300-000-na-rekonstrukciu-teatru-imeni-sevcenka-v-dnipri.html>

13. ВС: Будівельні роботи в межах історичного ареалу м. Києва не можуть здійснюватися без отримання дозволу від МКІП [Електронний ресурс] // Юрид. газ. – 2024. – 20 трав. – Електрон. дані. Зазначено, що будівельні та будь-які інші роботи в межах історичного ареалу населеного пункту не можуть здійснюватися без отримання дозволу від центрального органа виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони культурної спадщини. Відсутність такого дозволу на стадії розгляду органом державного архітектурно-будівельного контролю питання щодо надання дозволу на виконання будівельних робіт може свідчити про невідповідність проєктної документації на будівництво (капітальний ремонт) вимогам законодавства та, як наслідок, про відсутність підстав для видачі дозвільних документів на будівництво. Про це йдеться в постанові Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду. Зауважено, що у зонах охорони пам'яток, історичних ареалів населених місць, занесених до Списку історичних населених місць України, встановлено особливий режим регулювання забудови. Зокрема, у таких зонах забороняється проведення будівельних робіт без попереднього отримання дозволу в органах охорони культурної спадщини – Міністерства культури та інформаційної політики (МКІП) України як центрального органа виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони культурної спадщини.

Текст: <https://yur-gazeta.com/golovna/vs-budivelni-roboti-v-mezhah-istorichnogo-arealu-m-kieva-ne-mozhut-zdiysnyuvatisya-bez-otrimannya-do.html>

14. Герич В. П. Курс лекцій з підвищення кваліфікації охоронців культурної спадщини територіальних громад Львівщини / В. П. Герич, Ю. Я. Дубик, О. В. Рибчинський; М-во освіти і науки України, Нац. ун-т «Львів. політехніка», Навч.-наук. ін-т адміністрування, держ. упр. та проф. розвитку. – Львів : Растр-7, 2024. – 88 с. : іл., табл. *Шифр зберігання в Бібліотеці: A831158* Курс лекцій підготовлений у зв'язку з реалізацією пілотного проекту в НУ «Львівська політехніка» за підтримки Львівської обласної військової (державної) адміністрації. Вказано, що у зв'язку з адміністративною реформою в Україні змінилась структура влади на місцях, відбулись процеси децентралізації, утворені територіальні громади, які наблизили владу і фінанси до людей. В кожній громаді сьогодні працюють спеціалісти з питань охорони культурної спадщини. Серед них є посадовці, для кого цей напрям роботи мені відомий. Разом із тим сфера охорони спадщини є непроста, динамічно змінюється.

15. Гоменюк І. Мурашник : нотатки на манжетах історії Галичини, Буковини та Закарпаття / Іван Гоменюк. – Київ : Віхола, 2023. – 330, [1] с. : іл. *Шифр зберігання в Бібліотеці: A830872* У книжці українського дослідника, письменника і політика Івана Гоменюка розкрито багатогранну історію західних областей України від часів Габсбургської імперії до радянської окупації. Автор наголошує, що знання історії Галичини, Буковини та Закарпаття важливо для розуміння і сучасних подій, сприяння національному єднанню, підтримки культурного спадку та надання важливих уроків історії українському суспільству. Дослідник переконаний, що ці регіони мають багату історію, яка вплинула на формування національної ідентичності та культурного розмаїття України, і вивчення їхнього минулого є важливим для розширеного розуміння історії та культурної спадщини країни.

16. 26 державних архівів уклали міжнародні угоди про масове оцифрування документів [Електронний ресурс] // Юрид. газ. – 2024. – 27 трав. – Електрон. дані. *За повідомленням Міністерства юстиції України, 24.05.2024 в приміщенні Державної архівної служби України (ДАСУ) відбулося підписання угод про співпрацю архівів із корпорацією «FamilySearch International». Зазначено, що 26 державних архівів уклали угоди про масове оцифрування документів генеалогічного характеру. Державні архіви трьох регіонів України (Запорізька, Львівська, Харківська обл.) спільно з «FamilySearch International» планують оцифрувати цінні документи за період 1926 – 1991 рр. Передбачено оцифрування актових записів громадянського стану, а також інших документів, що містять генеалогічні та біографічні відомості, документів репресивних органів, актів цивільного стану, а також освітніх і релігійних записів.* Текст: <https://yur-gazeta.com/golovna/26-derzhavnih-arhiviv-uklali-mizhnarodni-ugodi-pro-masove-ocifruvannya-dokumentiv.html>

17. Дослідження та оцифрування церкви св. Миколая у м. Львові [Електронний ресурс] / М. Ясінський, Р. Б. Гнідець, І. Погранична, І. Литвинчук // Вісн. Нац. ун-ту ”Львів. політехніка”. Серія : Архітектура. – 2024. – Вип. 6 (№ 1). — С. 202-215. *Розглянуто синтез традиційних і сучасних методів дослідження архітектурно-історичних об’єктів на прикладі найдавніших сакральних об’єктів Львова. Висвітлено значення оцифрування культурної спадщини як технологічного підходу до документування об’єктів. Розглянуто методи фотограмметрії та лазерного сканування будівель та їх поєднання, виявлено переваги та недоліки обох підходів. Також розглянуто можливості популяризації оцифрованих об’єктів у формі 3D моделей та їх поширення через мережу Інтернет або 3D друку сувенірних макетів.* Текст: <https://science.lpnu.ua/uk/sa/vsi-vypusky/volume-6-number-1-2024/doslidzhennya-ta-ocifrovannya-cerkvy-sv-mykolaya-u-mlvovi>

18. Європейська Україна: культура, мистецтво, ідентичність : тези доп. III Міжнар. наук.-практ. конф. «Гагенмейстерські читання», м. Кам'янець-Подільський, 1 - 2 груд. 2023 р. / [упоряд.: С. Луць ; редкол. : С. Копилов та ін.]. – Кам'янець-Подільський : Панькова А. С., 2024. – 225 с.

Шифр зберігання в Бібліотеці: A830727 *Зі змісту: До проблеми дослідження культурно-мистецької спадщини України під час російської агресії 2022 – 2023 рр. / З. Чегусова. – С. 15-16; Колекція садово-паркових керамічних скульптур на території Малобілозерської спеціалізованої естетичної школи-інтернату «Дивосвіт» Запорізької обласної Ради, яка знаходиться в окупації / Г. Істоміна. – С. 17; Пам'ятники та меморіальні комплекси України 2014 – 2022 рр.: стилістичні тенденції, концептуальні пошуки / А. Єфімова. – С. 18-19; Кам'янець-Подільський у видових листівках Володимира Гагенмейстера / А. Бренюк. – С. 19-21; Кость Кржемінський – засновник реставраційних майстерень у Київській Лаврі / Н. Урсу. – С. 21-23; Килимарство Поділля як найдавніший вид декоративно-прикладного мистецтва / Л. Горна. – С. 30-33; Портрети представників польської аристократії XIX ст. у колекції фондів Кам'янець-Подільського державного історичного музею-заповідника / А. Ковальчук. – С. 33-35; Українське художнє скло: між народним ремеслом і професійним мистецтвом / М. Бокотей. – С. 35-37; Особливості візуалізації архітектурного комплексу у с. Панівці Хмельницької області в роботі над путівником на прикладі робіт Н. Орди / Ю. Стемпіцька. – С. 37-38; Українські ікони за межами України (до укладення ілюстрованого наукового каталогу) / Л. Бурковська. – С. 40-41; Петро Корпанюк – сучасний представник славетної різьбярської династії / В. Молинь, І. Молинь. – С. 44-47; Значення особистих архівів для пам'яткоохоронної справи / Т. Мячкова. – С. 47-48; Феномен української скульптури / О. Косарчин. – С. 48-49; Мистецька спадщина Поділля у світлинах Михайла Грейма / А. Химич. – С. 55-56; Значення наукової спадщини художника та археолога Василя Куриленка (1930 - 2011) для вивчення гончарства Чернігівщини / Л. Сержант. – С. 57-58; Творчість*

мисткині петриківського розпису Марини Маляренко в Канаді як репрезентація української культурно-мистецької ідентичності / Т. Педан. – С. 63-; Писанка як атрибут Великодньої радості і не тільки... Сучасне прочитання давнього народного символу установами культури міста Хмельницького / Л. Рожко-Павленко. – С. 65-68; Церковне малярство Подністровської Буковини ХІХ ст.: вплив західноєвропейського мистецтва та народна традиція / І. Хілько. – С. 73-75; Перстень Святої Катерини: символічне значення та художньо-образні особливості / О. Барбалат. – С. 80-82; Роль дерев'яної архітектури Закарпаття при збереженні культурної ідентичності регіону / М. Малильо. – С. 84-86; Феномен української скульптури / О. Косарчин. – С. 89-90; Ювелірне мистецтво як чинник культурної ідентичності України: аспекти історіографії / С. Луць. – С. 91-93; Роль культурної спадщини регіону в розвитку мистецької освіти Кам'янецьчини / І. Підгурний. – С. 94-95; Степан Бзунько – корифей сучасного сакрального дереворізьблення / Р. Стеф'юк. – С. 100-102; Українська кераміка початку ХХІ століття: процеси, події, постаті / Т. Зіненко. – С. 162-163.

19. Законодавство у сфері культурної спадщини потребує кодифікації - представниця МКІП [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2024. – 2 черв. – Електрон. дані. За повідомленням директорки Департаменту культурної спадщини Міністерства культури та інформаційної політики (МКІП) Мар'яни Томин, ефективне узгодження українського законодавства в галузі культурної спадщини з європейським можливо після об'єднання цих норм у єдиний кодекс. "Настав час заходити на кодифікацію у сфері культурної спадщини. Тобто замість 16 законів, які регулюють цю сферу, 254 підзаконних нормативно-правових актів, і 102 законів, які в той чи інший спосіб дотичні до сфери культурної спадщини, необхідно створити єдиний кодекс", - зауважила М. Томин. На думку чиновниці, кодекс має також містити норми щодо національної пам'яті. На її переконання, кодифікація запустить перезавантаження всіх

процесів у галузі культурної спадщини, зокрема в управлінській системі. Потребують синхронізації ініціативи громадського і державного секторів. Водночас необхідна центральна інституція, яка б мала представництва на місцях й опікувалася культурною спадщиною. Текст:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3870508-zakonodavstvo-u-sferi-kulturnoi-spadsini-potrebue-kodifikacii-predstavnica-mkip.html>

20. Збірник статей, 2023 : [зб. наук.-попул. ст. з питань інформ. роботи та морал.-психол. забезп. в ЗСУ, а також з історії Укр. війська, Укр. державності та історії церкви, що були опубл. на електрон. ресурсах Центр. будинку офіцерів ЗСУ протягом 2023 р.] / Культур.-освіт. центр неформал. освіти Центр. будинку офіцерів ЗСУ ; [редкол.: С. Корня (голова) та ін. ; уклад. та ред. В. Карпенко, М. Сікорський]. – Кам'янець-Подільський : Друкарня «Рута», 2024. – 125 с. **Шифр зберігання в Бібліотеці: A830929** *Зі змісту: Альманах «Русалка Дністровая» як пам'яткоохоронний та краєзнавчий елемент / В. Тимків. – С. 111-118.*

21. Здоровило Т. Оригінали в УІНП: замість демонтажу "Арки дружби" пропонують перетворити її на символ ЛГБТ [Електронний ресурс] / Тарас Здоровило // Україна молода. – 2024. – 20 трав. – Електрон. дані. *Наведено коментар голови Українського інституту національної пам'яті (УІНП) Антона Дробовича щодо ситуації навколо Арки Свободи українського народу (раніше - Арки дружби народів) в Києві, яка мала статус пам'ятки історії місцевого значення. Він розповів про можливі сценарії розвитку подій довкола Арки та зауважив, що її необов'язково зносити, якщо її перестануть сприймати як радянський символ. Зазначено, що 16.05.2022 Київська міська рада ухвалила рішення про декомунізацію Арки дружби народів і перейменувала її на Арку свободи українського народу, після чого Міністерство культури та інформаційної політики позбавило Арку статусу пам'ятки і повідомило, що тепер монумент може бути демонтований.* Текст: <https://umoloda.kyiv.ua/number/0/196/183335/>

22. Здоровило Т. "Почистили" буферну зону ЮНЕСКО: у Києві знесли "храм-МАФ" УПЦ МП [Електронний ресурс] / Тарас Здоровило // Україна молода. – 2024. – 17 трав. – Електрон. дані. *Йдеться про демонтаж будівлі під назвою "Десятинний монастир Різдва Пресвятої Богородиці", яку всупереч законодавству самочинно звела релігійна громада УПЦ МП на території Національного музею історії України в буферній зоні об'єкта всесвітньої спадщини ЮНЕСКО "Київ: Собор Святої Софії та прилеглі монастирські будівлі, Києво-Печерська Лавра". Наведено коментар директорки Скарбниці Національного музею історії України Наталії Панченко, яка зазначила, що таким чином наразі "розв'язана проблема, до якої призвели варварські кроки московського патріархату та відверта проросійська позиція влади часів Януковича", а у заяві Національного музею історії України наголошено, що "історія свавільного спорудження цієї будівлі на особливо цінних землях власником яких є держава, стане хрестоматійним прикладом безвідповідальності чиновників і водночас неповаги до культурної спадщини України міжнародного значення". Наразі музей планує використання території і зокрема звільненої ділянки для проведення просвітницьких заходів і дитячих програм, присвячених давньому минулому та сучасній історії України, а також передбачено археологічні дослідження ділянок, що досі не були вивчені або не стали експозиційними об'єктами.* Текст:

<https://umoloda.kyiv.ua/number/0/180/183278/>

23. Здоровило Т. "Сербен": до культурної спадщини України додано ритуальний танець [Електронний ресурс] / Тарас Здоровило // Україна молода. – 2024. – 1 черв. – Електрон. дані. *Йдеться про включення до Національного переліку елементів нематеріальної культурної спадщини України традицію виконання ритуального чоловічого танцю "Сербен" у селі Чортовець на Івано-Франківщині. Зазначено, що танець тісно пов'язаний з обрядовістю Великодня або Провідної неділі, і ця традиція поширена в передмісті Праги (Чехія), Парижу (Франція), у Португалії та Польщі, де*

проживають уродженці села.

Текст:

<https://umoloda.kyiv.ua/number/0/164/183546/>

24. Здоровило Т. У КМДА не надали статус пам'ятки для фундаментів палацу Розумовського [Електронний ресурс] / Тарас Здоровило // Україна молода. – 2024. – 26 трав. – Електрон. дані. *Йдеться про відхилення консультативною радою Департаменту охорони культурної спадщини Київської міськдержадміністрації (КМДА) історичної довідки на статус пам'ятки для фундаментів палацу Розумовського 1790 р. Наведено коментар автора довідки, професора археології Тимура Бобровського, який висловив думку, що пропозиції консультативної ради, зокрема звернутися в Український інститут національної пам'яті щодо ролі і значення Кирила Розумовського в історії України, є "маніпуляцією з метою ненадання статусу унікальному об'єкту".*

Текст:

<https://umoloda.kyiv.ua/number/0/196/183429/>

25. Зінченко М. В Україні через російську агресію постраждали 1080 пам'яток культурної спадщини [Електронний ресурс] / Мар'яна Зінченко // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2024. – 7 черв. – Електрон. дані. *За повідомленням Міністерства культури та інформаційної політики (МКІП), за період з 24.02.2022 до 25.05.2024 РФ зруйнувала або пошкодила 1080 пам'яток культурної спадщини. З них національного значення — 121, місцевого — 879, щойно виявлених — 80. Наведено перелік областей та кількість пошкоджених або зруйнованих пам'яток. Нагадано, що за даними ЮНЕСКО, Україні знадобиться майже 9 млрд доларів, щоби протягом наступного десятиліття відновити свої культурні об'єкти й туристичну індустрію після широкомасштабного вторгнення РФ.*

Текст:

<https://detector.media/infospace/article/227969/2024-06-07-v-ukraini-cherez-rosiysku-agresiyu-postrazhdaly-1080-pamyatok-kulturnoi-spadshchyny/>

26. Зінченко М. У Берліні стартує конференція з відновлення України [Електронний ресурс] / Мар'яна Зінченко // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2024. – 11 черв. – Електрон. дані. *Зазначено, що*

конференція з відновлення України – *Ukraine Recovery Conference* — стартує у Берліні за участі Президента України Володимира Зеленського та канцлера ФРН Олафа Шольца. Участь у дводенному заході візьмуть політики, дипломати, представники бізнесу, муніципалітетів, громадянського суспільства з різних країн тощо. Саме на залученні громадянського суспільства та ролі зв'язків між містами, громадами, муніципалітетами зробила акцент приймаюча сторона, Німеччина. На конференцію прибули мери низки міст України. На численних панелях обговорять широкий спектр, які охоплюють такі сфери як енергетика, людський капітал, ментальне здоров'я, культурна спадщина тощо. Президент України проведе окремі зустрічі з президентом Німеччини Франком-Вальтером Штайнмаєром, президенткою Бундестагу Бербель Бас і главою уряду ФРН Олафом Шольцом. Також Зеленський виступить у німецькому парламенті та відвідає базу Бундесверу, де проходять навчання українські військові. Текст: <https://detector.media/infospace/article/228104/2024-06-11-u-berlini-startuie-konferentsiya-z-vidnovlennya-ukrainy/>

27. Казаков А. Г. Реалізація конституційних обов'язків не заподіювати шкоду культурній спадщині та відшкодовувати завдані їй збитки у системі забезпечення національної безпеки і оборони України [Електронний ресурс] / А. Г. Казаков // Юрид. наук. електрон. журн. – 2024. – № 4. – С. 79-82. Проаналізовано реалізацію конституційних обов'язків не заподіювати шкоду культурній спадщині та відшкодовувати завдані їй збитки у системі забезпечення національної безпеки й оборони України як найважливішої функції держави та справи всього народу. Зауважено, що культура виступає важливим підґрунтям для організації та функціонування держави, сталого існування суспільства, у тому числі й для забезпечення національної безпеки і оборони України. Саме тому вона потребує своєї належної охорони та захисту як з боку держави, так і з боку суспільства. Текст: http://www.lsej.org.ua/4_2024/16.pdf

28. Качковська Я. О. Розвиток концепції цифрових музеїв: історіографічний огляд [Електронний ресурс] / Яна Олегівна Качковська // Культур. альм. – 2024. – № 1. – С. 101-106. *Здійснено історіографічний аналіз розвитку цифрових музеїв в Україні з акцентом на їхніх особливостях, класифікації та впливі на освітній процес. Особливу увагу приділено змінам в офіційному визначенні поняття «музей» згідно з документами Міжнародної ради музеїв (ICOM). Визначено роль цифрових музеїв у культурному та освітньому середовищі України та наведено поточні дискусії щодо визначення, структури та функцій цих музеїв. Окреслено можливі перспективи розвитку цифрових музеїв у контексті сучасних тенденцій, що містить адаптацію до нових технологій, розширення освітніх можливостей та залучення ширшого кола відвідувачів через інноваційні підходи до презентації музейних колекцій. Наголошено на значущості цифрових музеїв як елементів сучасної культурної та освітньої інфраструктури, що сприяє доступності культурної спадщини та її інтеграції в глобальний цифровий контекст.*

Текст:

<https://almanac.npu.kiev.ua/index.php/almanac/article/view/322/301>

29. Комарніцька О. В. «Креативна Європа» як інструмент фінансування та підтримки культурних ініціатив в Україні [Електронний ресурс] / Олеся Василівна Комарніцька // Культур. альм. – 2024. – № 1. – С. 332-339. *Розглянуто реалізацію проєктів програми ЄС "Креативна Європа" в Україні, що вказує на зміну політики фінансування та підтримки культурних ініціатив. Описано мету та специфіку підпрограм "Культура", "Media", "Міжсекторальна співпраця", з увагою до конкурсів підпрограми "Культура", зокрема "Європейські платформи", "Європейські мережі", "Проєкти міжнародної співпраці", "Художній переклад". Також освітлено спеціальний конкурс "Підтримка українських переселенців та культурного і креативного секторів України", з детальним описом трьох проєктів-консорціумів. Акцентовано на програмі мобільності "Culture Moves*

Europe" та її переможцях. Зазначено, що Україна активно використовує європейський підхід до розвитку культури, що передбачає підтримку за допомогою грантів і сприяння партнерській політиці. Наголошено, що програма ЄС «Креативна Європа» – це показовий приклад посилення ролі культури в політичному порядку денному, підтвердженням чого є визнання внеску культури у цілі сталого розвитку, інклюзивність як передумова доступності культурного продукту, цифровізація культури як визначальна тенденція її розвитку, а також її кроссекторальний розвиток як ефективний спосіб покращання діяльності культурних інституцій. Текст: <https://almanac.npu.kiev.ua/index.php/almanac/article/view/353/332>

30. Комарніцька О. Проекти у сфері культури як інструмент посилення культурної присутності України у світі (з досвіду діяльності Українського інституту та Українського культурного фонду) [Електронний ресурс] / Олеся Комарніцька // Питання культурології : зб. наук. пр. – 2024. – № 43. – С. 125-141. Мета статті — систематизувати проекти у сфері культури, підтримані Українським інститутом та Українським культурним фондом (УКФ), виявити тенденції процесу посилення культурної присутності України у світі. Йдеться про потребу міжвідомчої координації проектів у сфері культурної дипломатії та розробку відповідної державної стратегії, а також уточнення пріоритетів культурної політики. Також йдеться про довгострокову програму створення україномовних аудіогідів у провідних музеях світу. Наголошено, що Український інститут та УКФ, безперечно, плідно здійснюють промоцію української культури, утім посилення культурної присутності України у світі потребує скоординованих дій з культурними представництвами за кордоном, українськими митцями і громадськими діячами, культурними менеджерами, благодійними фондами та іншими культурними інституціями. Текст: <http://issues-culture-knukim.pp.ua/article/view/303040/295157>

31. Комітет ПАРЄ визнав стирання культурної ідентичності України елементом російського геноциду [Електронний ресурс] // Читомо : [вебсайт]. – 2024. – 29 трав. – Електрон. дані. *Зазначено, що Комітет культури Парламентської асамблеї Ради Європи (ПАРЄ) визнав стирання української культурної ідентичності інструментом війни РФ проти України і частиною політики геноциду, спрямованої на знищення української нації. Про це на своїй фейсбук-сторінці повідомила членкиня української делегації у ПАРЄ Євгенія Кравчук. Ухвалення резолюції ПАРЄ розглядатиме на своїй червневій сесії. Серед ключових положень документа: забезпечити повне відшкодування збитків на основі міжнародного права і гарантувати неповторення руйнувань; підвищити обізнаність про те, як пропаганда, колоніальні та неокolonіальні практики можуть створювати підґрунтя для порушень міжнародного права, зокрема щодо культурної спадщини; передбачити санкції проти всіх, хто здійснює або сприяє незаконній передачі або торгівлі артефактами, проводить незаконні розкопки або використовує артефакти у власних цілях (виставки, аукціони, наукові публікації), а також забезпечити притягнення до відповідальності органів влади та причетних державних установ. Резолюція закріплює твердження, що РФ використовує культурні «чистки» як інструмент війни, щоб заперечити існування іншої культурної ідентичності та стерти історичне коріння, цінності, спадщину, літературу, традиції та мову. ПАРЄ визнає ці дії воєнними злочинами й злочинами проти людяності. Текст: <https://chytomo.com/komitet-parie-vyznav-styrannia-kulturnoi-identychnosti-ukrainy-rosijskoho-elementom-henotsydu/>*

32. Кузнецова Л. Віртуальні музеї України як засоби збереження історичної пам'яті в умовах війни [Електронний ресурс] / Людмила Кузнецова, Ігор Кушнар'єв // Питання культурології : зб. наук. пр. – 2024. – № 43. – С. 142-155. *Мета статті — визначити роль віртуальних музеїв у збереженні історичної пам'яті та культурної спадщини під час повномасштабного вторгнення РФ в Україну. Зауважено, що в умовах війни віртуальні музеї не лише важливі, але й необхідні, оскільки є потужним*

інструментом не тільки збору та збереження артефактів війни, а й доступу до цих артефактів в будь-який час з будь-якої точки світу. Текст: <http://issues-culture-knukim.pp.ua/article/view/303042/295159>

33. Кулібова Я. В. Історія Гамаліївського (Харлампіївського) монастиря (1676 - 1795 рр.) [Електронний ресурс] / Ярослава Володимирівна Кулібова // Культур. альм. – 2024. – № 1. – С. 114-117. *Проаналізовано історію заснування однієї з найнеоднозначніших пам'яток архітектури Лівобережної України – Гамаліївського (Харлампіївського) монастиря. З'ясовано передісторію зародження обителі, описано, які події слугували поштовхом для створення спочатку невеликої церкви, а згодом великого ансамблю Гамаліївського монастиря, який і досі не має аналогів в архітектурній спадщині України. Висвітлено історію Харлампіївської церкви, поруч з якою й поховано родину Скоропадських. Розглянуто постаті, які сприяли заснуванню обителі, були її меценатами та всіляко сприяли культурно-просвітницькому та духовному розвитку. Охарактеризовано настоятелів та визначено їх роль у становленні та розвитку обителі.* Текст: <https://almanac.npu.kiev.ua/index.php/almanac/article/view/324/303>

34. Лукомський Ю. Нові відкриття, проблеми дослідження та збереження підземної спадщини давнього Галича [Електронний ресурс] / Юрій Лукомський // Вісн. Нац. ун-ту "Львів. політехніка". Серія : Архітектура. – 2024. – Вип. 6 (№ 1). — С. 108-124. *Розглянуто історію та продемонстровано гіпотезу урбаністичної структури давнього Галича XII – XIII ст. за археологічними джерелами. На підставі аналізу стратиграфічних, планувальних і будівельно-технологічних особливостей встановлено відносну хронологію появи 16 відомих об'єктів монументальної архітектури. Детальніше розглянуто найраніші пам'ятки першої половини – середини XII ст., а також інші об'єкти, на яких здійснено недавні відкриття. Появу найраніших сакральних об'єктів за межами міста на Крилоській горі пояснено поступовістю християнізації населення Галича.*

Знайдений великий уламок алебастрової капітелі первісного Успенського собору середини XII ст. дозволяє переглянути дотеперішні графічні реконструкції і поставити питання розробки нової, зорієнтованої на перший будівельний період пам'ятки. Звернено увагу на проблеми збереження низки відомих архітектурно-археологічних об'єктів та пошуки невідомих пам'яток неінвазійними методами досліджень. Текст: <https://science.lpnu.ua/uk/sa/vsi-vypusky/volume-6-number-1-2024/novi-vidkryttya-problemy-doslidzhennya-ta-zberezhennya>

35. Митники вилучили середньовічні хрести та дохристиянські прикраси і амулети [Електронний ресурс] // RISU.ua : [вебсайт]. – 2024. – 6 черв. – Електрон. дані. *Зазначено, що київські митники затримали посилку, яку мешканець Чернігівщини відправляв до США і в якій було 75 предметів археології, найдавніші з яких датуються V ст. до н.е. Фахівці з Національного музею історії України визначили, що всі предмети є автентичними, їх визнали культурною цінністю. Серед них: бронзові підвіски-амулети – зразки підгірцівської культури (V - III ст. до н.е.); прикраси черняхівської культури (III - початок V ст.); прикраси, натільні хрести та іконки Русі домонгольської доби (X - XIII ст.) тощо. Зауважено, що предмети археології не можна продавати, колекціонувати у приватних збірках та вивозити за межі України. Кожну випадкову чи невідому знахідку слід передати в музейний фонд.* Текст: https://risu.ua/mitniki-viluchili-serednovichni-hresti-ta-dohristiyanski-prikrasi-i-amuleti_n148801

36. Мінкульт утворив комісію для перевірки стану Почаївської лаври, якою користується УПЦ МП [Електронний ресурс] // RISU.ua : [вебсайт]. – 2024. – 25 трав. – Електрон. дані. *Подано інформацію, що Міністерство культури та інформаційної політики (МКІП) 24 травня видало наказ про утворення комісії з перевірки стану збереження державного майна Кременецько-Почаївського державного історико-архітектурного заповідника. Т.в.о. міністра культури Ростислав Карандєєв*

доручив комісії з 3 по 29 червня перевірити стан збереження нерухомого майна заповідника, яке у грудні 2003 р. передали в безоплатне користування УПЦ МП. Йдеться про комплекс споруд Почаївської лаври. Нагадано, що у березні 2023 р. заповідник «Києво-Печерська лавра» розірвав договір про безоплатне користування майном зі Свято-Успенською Києво-Печерською Лаврою. У серпні Господарський суд м. Києва визнав законним рішення заповідника про розірвання цього договору. За період проведення перевірок, які робила комісія від МКІП, відбулися численні інциденти і сутички з прихильниками УМП (МП). Текст: https://risu.ua/minkult-utvoriv-komisiyu-dlya-perevirki-stanu-pochayivskoyi-lavri-yakoyu-koristuyetsya-upc-mp_n148550

37. МКІП ініціює правовий аудит для розбудови Музею на Поштової площі у Києві [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2024. – 19 трав. – Електрон. дані. Зазначено, що Міністерство культури та інформаційної політики (МКІП) для розбудови столичного Музею на Поштової площі ініціює правовий аудит щодо пам'ятки археології й історії національного значення. Ідеться про «Ділянку прибережного кварталу середньовічного Києва», яка фактично є залишками середньовічного прибережного кварталу в підземному просторі. В.о. міністра МКІП Ростислав Карандєєв і директорка Департаменту культурної спадщини Київської міської держадміністрації Марина Соловійова відвідали Музей на Поштової площі на запрошення його засновників. «Верховна Рада України та Кабінет міністрів України вже визначились з тим, що це унікальне місце є непересічним національним надбанням і його потенціал має стати основою для музею, що розкриє чимало важливих сторінок справжньої історії України. На часі підтримати інституційний розвиток Музею», - заявив очільник МКІП. Зауважено, що для оперативного запуску процесів буде проведений комплексний юридичний аудит і створена відповідна робоча група експертів. Текст:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3865571-mkip-iniciue-pravovij-audit-dla-rozbudovi-muzeu-na-postovij-plosi-u-kievi.html>

38. МКІП та ЮНЕСКО обстежать території, які постраждали внаслідок підриву Каховської греблі [Електронний ресурс] // RISU.ua : [вебсайт]. – 2024. – 7 черв. – Електрон. дані. *Зазначено, що Міністерство культури та інформаційної політики (МКІП) спільно з ЮНЕСКО організували моніторингові експедиції для обстеження територій, пошкоджених руйнуванням греблі Каховської ГЕС. Також створено Координаційний центр зі збереження культурної спадщини на цих територіях. Після підриву Каховської ГЕС постраждали 102 пам'ятки культурної спадщини, включаючи будинок-музей Поліни Райко, будинок-музей Остапа Вишні, Олешківську Січ тощо. Вказано, що Корсунський Богородичний монастир, заснований у 1785 р., також постраждав від цієї трагедії. Монастир мав велике значення в історії регіону, але був закритий за часів радянської влади, а храми знищені. До наших днів дійшли лише деякі фрагменти споруд, але у 1999 р. монастир був відновлений і ченці повернулися на ці землі.* Текст: https://risu.ua/mkip-ta-yunesko-obstezhat-teritoriyi-yaki-postrazhdali-vnaslidok-pidrivu-kahovskoyi-grebli_n148836

39. Музей гончарства представив унікальну колекцію творів сучасної кераміки [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2024. – 23 трав. – Електрон. дані. *За повідомленням Міністерства культури та інформаційної політики (МКІП), у Національному музеї-заповіднику українського гончарства відкрився виставковий проєкт «Шедеври художньої кераміки в колекції Національного музею гончарства». У МКІП зазначили, що виставка дозволяє осягнути тенденції розвитку сучасної художньої кераміки України та інших держав світу за останні 15 років. «Експозиція налічує понад 250 робіт. Авторами представлених творів є видатні керамісти, переможці національних та міжнародних конкурсів кераміки, а також молоді мистці, які впевнено демонструють творчу харизму і рішуче крокують до вершин художньої майстерності. Вони*

представляють різні напрямки сучасної художньої кераміки, які розвиваються у Вінниччині, Донеччині, Закарпатті, Запоріжжі, Івано-Франківщині, Київщині, Львівщині, Одещині, Полтавщині, Харківщині, Черкащині, АР Крим», - йдеться у повідомленні. Зауважено, що надзвичайно цінними в музейній збірці є роботи художників-керамістів інших держав – Бразилії, Домініканської Республіки, Єгипту, Китаю, Латвії, Республіки Польща, США, Туреччини, Хорватії, Японії. Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3867157-muzej-goncarstva-predstaviv-unikalnu-kolekciu-tvoriv-sucasnoi-keramiki.html>

40. Музею історії Хмельницького передали унікальну археологічну знахідку [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2024. – 22 трав. – Електрон. дані. *Зазначено, що фонд музею історії м. Хмельницький поповнився унікальною археологічною знахідкою, що датується II - IV ст. й належить до пшеворської культури. Про це кореспондентіві "Укрінформу" розповіла директорка музею Галина Барабаш. "Це надзвичайно рідкісний для нашої місцевості комплекс із 15 предметів ритуального поховання на щиті пшеворського воїна. Їм близько двох тисяч років. Кожна річ має різний ступінь збереженості, але достатній для того, аби визначити датування знахідки та її призначення", - зазначила керівниця музею. За її словами, передав майбутні експонати співзасновник громадської організації "Пам'ять та слава Європи" військовослужбовець Роман Миколаїв. Він розповів, що знахідку виявили на глибині до метра під час археологічних розкопок восени 2017 р. між селами Івашківці та Колибань Хмельницької міської громади на місці зруйнованого колись населеного пункту. У розкопі, крім залізних решток, знайшли перепалене вугілля та великий розбитий на дрібно горщик.* Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3866395-muzeu-istorii-hmelnickogo-peredali-unikalnu-arheologicnu-znahidku.html>

41. На Закарпатті відреставрували древню реформатську церкву [Електронний ресурс] // RISU.ua : [вебсайт]. – 2024. – 11 черв. – Електрон.

дані. Подано інформацію, що у селі Яноші на Березівщині реформатська громада зібралася на подячне Богослужіння у місцевій церкві, яка була збудована у 1321 р. У заході взяли участь очільники та пастори Закарпатської Реформатської Церкви разом із запрошеними гостями. Зазначено, що храм нещодавно реставрували та оновили. Реставраційні роботи були здійснені за підтримки доброчинців. Наголошено, що ця споруда має велике значення для громади, тут проводяться зустрічі та заходи, а також заняття з дітьми. Єпископ Закарпатської Реформатської Церкви Шандор Зан Фабіан виступив із проповіддю під час подячного Богослужіння.

Текст: https://risu.ua/na-zakarpatti-vidrestavruvali-drevnyu-reformatsku-cerkvu_n148864

42. На Закарпатті взяли під охорону печерну стоянку кам'яного віку [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2024. – 19 трав. – Електрон. дані. Подано інформацію, що у Закарпатській області взяли під охорону пам'ятку археології національного значення – печерну стоянку у с. Велика Уголька Тячівського району. Зазначено, що суд торік зобов'язав Карпатський біосферний заповідник взяти заходи для збереження пам'ятки. Суд визнав протиправною бездіяльність заповідника, який не уклав із Департаментом культури Закарпатської ОВА охоронний договір на пам'ятку, що дає змогу запобігти її руйнуванню і знищенню, а також сприяє її збереженню як унікального джерела історії. Зауважено, що стоянку у Великій Угольці виявили у 1972 р., розташована вона на схилі гори. За даними істориків, вона виникла за 1,5 млн - 10 тис. років до нашої ери і була першою на Закарпатті печерною стоянкою людей кам'яного віку. З її допомогою науковці можуть вивчати, як жило населення краю за часів палеоліту.

Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3865353-na-zakarpatti-vzali-pid-ohoronu-pecernu-stoanku-kamanogo-viku.html>

43. На Хмельниччині археологи почали розкопки древнього кургану [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2024. – 11 черв. – Електрон. дані. За повідомленням директорки Малівецького

обласного історико-культурного музею Анастасії Донець, на Хмельниччині розпочала роботу об'єднана археологічна експедиція двох університетів для дослідження древнього кургану. Зазначено, що пам'ятка археології розташована у селі Маліївці Новодунаєвецької громади. Експедиція об'єднала дві групи студентів – Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка та Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії. Археологічні дослідження розпочато під егідою обласного історико-культурного музею, а також громадської організації «Малієвецька спадщина». Мета роботи експедиції - дослідження і музеєфікація кургану. Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3873782-na-hmelniccini-arheologi-pocali-rozkopki-drevnogo-kurganu.html>

44. Науковці Херсонського університету готують до евакуації зоологічну та археологічну колекції [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2024. – 21 трав. – Електрон. дані. За повідомленням проректорки з навчально-педагогічної роботи Херсонського державного університету (ХДУ) Дар'ї Мальчикової, науковці ХДУ готують до евакуації колекції зоологічного та археологічного музеїв. За її словами, рішення про евакуацію колекцій ухвалили у березні, коли внаслідок обстрілів у Херсоні стались масштабні руйнування головного корпусу ХДУ. Проректорка ХДУ запевняє, що зоологічна колекція представляє зразки раритетної флори та фауни Херсонщини, панорамні види унікальних степових біотопів. «Унікальні зразки, які містить ця колекція, потребують захисту і збереження. Колекцію перевезуть до Івано-Франківська, де вже шукають необхідне приміщення», - проінформувала Мальчикова. Зауважено, що у 2022 р. ХДУ відновив роботу на базі Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника, що в Івано-Франківську. Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3866356-naukovci-hersonskogo-universitetu-gotuut-do-evakuacii-zoologicnu-ta-arheologicnu-kolekcii.html>

45. Освіта для сталого майбутнього: екологічні, технологічні, економічні і соціокультурні питання / [Н. М. Грущинська та ін. ; за ред. В. Плаван, А. Касич, О. Бутенко] ; М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т технологій та дизайну. – Київ : КНУТД, 2024. – 307 с. : іл., табл. **Шифр зберігання в Бібліотеці: A830857** *Зі змісту: Наукова спадщина мистецтвом дизайну та туристичними індустріями / Т. Г. Щербатюк, Т. О. Букорос. – С. 295-299.* Текст: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/26097/4/OSM_mono_2024.pdf

46. Осікович Ж. Українські організації та асоціації, які формують образ української меншини в Польщі (на прикладі 1991–2019 років) [Електронний ресурс] / Жанна Осікович // *Культура і мистецтво у сучас. світі* : зб. наук. пр. – 2023. – № 24. – С. 65-78. *Мета статті — проаналізувати діяльність українських організацій, асоціацій і фестивалів, які формують образ української меншини в Польщі. Серед найважливіших прикладів громадських ініціатив — різноманітні типи організацій та асоціацій, які створюються, зокрема, для роботи над збереженням культурної ідентичності української громади та розвитку співробітництва між Польщею та Україною.* Текст: <http://culture-art-knukim.pp.ua/article/view/287662/281526>

47. Передані Нідерландами археологічні артефакти зберігатимуться у музеї історії України – МКІП [Електронний ресурс] // *Укрінформ* : [укр. інформ. сайт]. – 2024. – 22 трав. – Електрон. дані. *Подано інформацію, що Міністерство культури та інформаційної політики (МКІП) України передало вісім цінних повернутих предметів археології до Національного музею історії України на тимчасове зберігання. «МКІП висловлює вдячність митним органам Нідерландів, Інспекції з інформації та спадщини Міністерства освіти, культури та науки Нідерландів за прийняте рішення про повернення в Україну наших культурних цінностей. Вдячні також МЗС і Посольству України в Нідерландах за супровід справи та*

транспортування предметів в Україну, Офісу Генерального прокурора за вчасне вжиття заходів реагування та Національному музею історії України за фаховий експертний супровід справи», – зазначив т.в.о. міністра культури та інформаційної політики України Ростислав Карандєєв. Зауважено, що артефакти передані до Національного музею історії України на тимчасове зберігання до прийняття рішення МКІП про передачу їх на постійне зберігання. Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3866699-peredani-niderlandami-arheologicni-artefakti-zberigatimutsa-u-muzei-istorii-ukraini-mkip.html>

48. Погасій С. М. Національна специфіка українського авторського кіно [Електронний ресурс] / Світлана Миколаївна Погасій // Культур. альм. – 2024. – № 1. – С. 355-365. *Розглянуто національні особливості українського авторського кінематографу в сучасній культурі. Зокрема, виявлено вплив історичних епох та особистостей митців на формування національної специфіки кіно. Проаналізовано історичний розвиток авторського кіно у різні періоди та розглянуто його вплив на націєтворчі процеси. Виділено ключові риси українського авторського кінематографу, такі як поетичність, національна самобутність та відображення соціокультурних аспектів українського життя. Робота має важливе значення для культурної та громадянської самоідентифікації суспільства та формування культурного фонду нації.* Текст: <https://almanac.npu.kiev.ua/index.php/almanac/article/view/357/335>

49. Позняк А. Актуальні проблеми та перспективи розвитку музеїв просто неба на сучасному етапі [Електронний ресурс] / Артем Позняк // Питання культурології : зб. наук. пр. – 2024. – № 43. – С. 170-181. *Зазначено, що нині формою збереження та експонування пам'яток архітектури та побуту є етнографічні комплекси або скансени (музеї просто неба) національного, регіонального та локального значення. Розкрито аспекти формування та розвитку скансенів, їх види й особливості функціонування, насамперед через призму проблемних реалій в Україні.*

Основна місія скансенів — донести до майбутніх поколінь унікальність архітектури, побуту, традицій природокористування наших предків в умовах, максимально наближених до автентичних. Зауважено, що адаптація до нових інформаційно-цифрових викликів, захист культурного та музейного надбання, особливо під час воєнної російської агресії, є перепорою в культурній сфері України. Водночас є багато важливих проблем щодо тенденцій розвитку музеїв просто неба, становлення та формування ціннісних особливостей скансенів, питань їх комерціалізації та подальшого розвитку в сучасних реаліях України. Текст: <http://issues-culture-knukim.pp.ua/article/view/303045/295162>

50. Рачковська І. Культура пам'яті захисників крізь призму релігійного світогляду українців [Електронний ресурс] / Ірина Володимирівна Рачковська // Культур. альм. – 2024. – № 1. – С. 41-48. *Мета статті – проаналізувати розвиток культу померлих військових героїв у контексті культури пам'яті українців. Досліджено культ померлих військових героїв в історичному розрізі, мистецтві та філософії національної ідеї. Визначено вплив релігійних і соціокультурних аспектів на формування культури пам'яті. Підсумовано, що культ померлих героїв українців базується на релігійних і фольклорних мотивах, що спонукають до жертовності задля порятунку народу. Образ героя перетворюється на символ життя після смерті та втілення національної ідеї. Текст: <https://almanac.npu.kiev.ua/index.php/almanac/article/view/315/294>*

51. Рибчинський О. Властивості архітектурно-містобудівного творення середмість у однойменних містах Деражне і Деражня [Електронний ресурс] / Олег Рибчинський // Вісн. Нац. ун-ту "Львів. політехніка". Серія : Архітектура. – 2024. – Вип. 6 (№ 1). — С. 151-157. *Розглянуто властивості архітектурно-містобудівного творення середмістя в історичних містах Деражне і Деражня. В середмістях цих міст виявлено недоліки у збереженні архітектурно-містобудівних комплексів. Залишилися*

лише окремі фрагменти валів, конфігурація вулиць і оборонного комплексу які маловиразні. Рекомендовано повернення обслуговуючих функцій до середмістя, їх інтеграцію з рештою території поселення за допомогою нових функцій та відновлення традиційного історичного ландшафту. Текст: <https://science.lpnu.ua/uk/sa/vsi-vypusky/volume-6-number-1-2024/vlastyvosti-arhitekturno-mistobudivnogo-tvorennya-seredmist-u>

52. Савчин Л. Танцювальні традиції українців у період літнього календарного циклу: етнокультурні рефлексії [Електронний ресурс] / Лілія Савчин // Питання культурології : зб. наук. пр. – 2024. – № 43. – С. 40-48. *Зазначено, що святково-обрядова культура українців є формою збереження і прояву традицій, що виконують ролі «узаконення» культурної пам'яті народу та їх трансформації в етнокультурну ідентичність. Традиції є базою «культурної пам'яті» в просторі етносу та джерелом одвічних зразків культури і мистецтва в історико-культурних координатах спадкоємності. Українська народна хореографія протягом епохальної культурно-історичної ходи та, почасти, усупереч суспільним потрясінням внаслідок сучасних геополітичних процесів є цінним естетичним надбанням. Танцювальна традиція упродовж довготривалої історії не втратила власної традиційної основи, проте набула статусу синхронного феномену художньої образності з яскравими сюжетами, драматургією, стилістикою, зі збереженою етнокультурною самобутністю. Нині формується нова символічна система в танці, відбудовується шлях у діалозі проєктів зв'язку між минулим, сучасним, майбутнім.* Текст: <http://issues-culture-knukim.pp.ua/article/view/303028/295141>

53. Сінельніков В. І. Збереження історичної пам'яті як детермінанта культурно-мистецької діяльності національних спільнот Житомирщини [Електронний ресурс] / Володимир Іванович Сінельніков // Культур. альм. – 2024. – № 1. – С. 384-390. *Розглянуто аспекти формування культурно-мистецької спадщини та історичної пам'яті української нації,*

зокрема на Житомирщині. Досліджено вплив різних етнічних спільнот (поляків, євреїв, німців, старовірів, чехів, ромів та ін.) на формування культурного ландшафту регіону та взаємини між ними. Висвітлено роль культурно-мистецьких практик у збереженні історичної пам'яті, зокрема через активність етнічних творчих колективів і культурно-історичні акції, спрямовані на меморіалізацію та захист пам'яті. Проаналізовано зусилля спільнот у зміцненні міжетнічної комунікації та збереженні культурної різноманітності українського Полісся. Текст:

<https://almanac.npu.kiev.ua/index.php/almanac/article/view/360/338>

54. Соціокультурна діяльність: традиції та нові виклики: зб. матеріалів X Міжнар. наук.-практ. конф., 26 трав. 2023 р., м. Львів / [наук. ред. О. І. Дацко]. – Львів : Растр-7, 2023. – 138 с. : іл., табл. **Шифр зберігання в Бібліотеці: A831165** Зі змісту: *Маркетингові підходи для підвищення ефективності використання історико-культурної спадщини в сучасних умовах / В. О. Ганський, М. І. Флейчук. – С. 16-22; Пріоритети оцифрування об'єктів культурної спадщини в Україні / І. І. Попович. – С. 108-110; Практика застосування норм міжнародного права щодо захисту культурної спадщини та культурних цінностей під час збройного конфлікту в Україні / І. П. Щурко. – С. 130-133.*

55. Спасо-Преображенський собор у Чернігові працюватиме, як музей [Електронний ресурс] // RISU.ua : [вебсайт]. – 2024. – 12 черв. – Електрон. дані. Повідомлено про плани відкриття Спасо-Преображенського собору у Чернігові до 28 червня після підготовчих робіт і реставрації. Зазначено, що для цих цілей залучається досвід колег із заповідника "Софія Київська", який може допомогти уникнути помилок під час реставрації та відновлення собору. Генеральна директорка "Софії Київської" Неля Куковальська розповіла, що після огляду собору в неї склалось враження, що священики УПЦ МП зневажливо ставились і використовували його в корисливих цілях (як місце для заробляння коштів). Зауважено, що для відновлення Спасо-Преображенського собору знадобиться близько 10 років,

але все залежатиме від фінансування. Наразі проводиться збір коштів на реставрацію шляхом відкриття собору як музею та пошук благодійників.

Текст: https://risu.ua/spaso-preobrazhenskij-sobor-u-chernigovi-pracyuvatime-yak-muzej_n148920

56. Сталий розвиток туризму на засадах партнерства: освіта, наука, практика : матеріали III Міжнар. наук.-практ. конф. студентів, 23 - 24 листоп. 2023 р. / Центр. спілка спожив. т-в України, Львів. торг.-екон. ун-т ; [за ред. М. Барна, Й. Раковська]. – Львів : ЛТЕУ, 2023. – 209 с. : іл., табл. **Шифр зберігання в Бібліотеці: А830978** Зі змісту: *Історико-культурні об'єкти – потенціал розвитку релігійного туризму на прикладі Бережанської ОТГ / С. 32-35; Приклади практик розвитку туризму на основі використання елементів нематеріальної культурної спадщини / О. І. Безносок. – С. 135-138.* Текст: https://www.lute.lviv.ua/fileadmin/www.lac.lviv.ua/data/kafedry/Turizm/Docs/2023_conference-tourism_2023.pdf

57. 112 картин із колекції Медведчука передадуть на зберігання Національному художньому музею [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2024. – 21 трав. – Електрон. дані. *За повідомленням пресслужби Національного агентства з розшуку та менеджменту активів (АРМА), Національному художньому музею передадуть на зберігання 112 картин із колекції, вилученої в обвинуваченого в державній зраді колишнього народного депутата України Віктора Медведчука. "112 картин Медведчука визнано такими, які мають історичну та культурну цінність. Експерти-мистецтвознавці підтвердили це своїм висновком, який є у розпорядженні АРМА. Майже всі картини - твори відомих українських митців ХХ століття", - інформує відомство. Водночас твори, які не мають культурної та історичної цінності, будуть реалізовані через електронний майданчик "Прозорро.Продажі". Кошти від реалізації поповнять бюджет України.* Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3866405-112-kartin-iz->

58. Тарангул Л. М. Збереження історико-культурної спадщини України як чинник національної ідентичності [Електронний ресурс] / Любов Миколаївна Тарангул, Інна Володимирівна Чернікова, Людмила Романівна Дрогомирецька // *Культур. альм.* – 2024. – № 1. – С. 147-159. *Зазначено, що одним із важливих напрямів гуманітарної політики України є проблема збереження історико-культурної спадщини в умовах російсько-української війни та післявоєнної відбудови. Мета статті - аналіз окремих аспектів взаємодії історико-культурної спадщини та національної ідентичності, а також представлення конкретних практичних кейсів, пов'язаних зі збереженням та промоцією історико-культурної спадщини як важливого джерела формування національної ідентичності в умовах (ре)інтеграції України у європейський культурний простір та боротьби за свою суб'єктність проти агресії РФ. Акцентовано на необхідності використання історико-культурної спадщини як дієвого інструменту у боротьбі проти російських історико-культурних наративів і залишків радянських світоглядно-ментальних стереотипів щодо національної, культурної, політичної меншовартості українців. Особливу увагу зосереджено на практичних можливостях історико-архітектурної та нематеріальної спадщини України.* Текст:

<https://almanac.npu.kiev.ua/index.php/almanac/article/view/328/307>

59. У Запорізькому музеї зафіксували рекорд України [Електронний ресурс] // *Укрінформ* : [укр. інформ. сайт]. – 2024. – 19 трав. – Електрон. дані. *За повідомленням Запорізького обласного краєзнавчого музею, представники Національного реєстру рекордів України зафіксували найбільшу кількість предметів фалеристики в одній колекції, присвячених Тарасу Шевченку. Зазначено, що збиранням предметів фалеристики, тематично пов'язаних із іменем Тараса Шевченка, багато років займається*

колекціонер Юрій Слободяник. В його колекції нараховується вже понад 3000 одиниць знаків, жетонів, орденів, медалей, медальйонів і монет. Крім того, Ю. Слободяник є власником близько 200 видань «Кобзарів», виробів із порцеляни та фаянсу, бюстів, плакеток, скульптури, а також картин, виготовлених із буришину, бісеру, вишитих нитками, відчеканених, на яких зображено Шевченка в різні періоди його життя. Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3865405-u-zaporizkomu-muzei-zafiksuvali-rekord-ukraini.html>

60. У Києві відкрили виставку до Дня пам'яті жертв геноциду кримських татар [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2024. – 17 трав. – Електрон. дані. Подано інформацію, що у Києві відкрилася виставка “Qırım içün” (“Заради Криму”) до Дня пам'яті жертв геноциду кримськотатарського народу. Виставка розміщується у Представництві Президента в Криму. За словами кураторки виставки, психологині та історикині Мавіле Халіл, незважаючи на те, що кримські татари розкидані по всьому світу, вони пам'ятають свою історію та намагаються зберігати свої традиції. Багато речей, які передаються з покоління в покоління, кримські татари зберігають у своїй родині, частину з них передають до музеїв. На виставці представлені старовинний одяг і побутові речі, які були привезені з Криму та зараз зберігаються у приватних музеях, зокрема Коран кінця ХУІІІ ст. та керамічні вироби. Вказано, що День пам'яті жертв геноциду кримськотатарського народу відзначається щорічно 18 травня, у річницю депортації кримськотатарського народу 1944 р. Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3864870-u-kievi-vidkrili-vistavku-do-dna-pamati-zertv-genocidu-krimskih-tatar.html>

61. У Києво-Печерській лаврі розпочали археологічні розкопки [Електронний ресурс] // RISU.ua : [вебсайт]. – 2024. – 6 черв. – Електрон. дані. За повідомленням Міністерства культури та інформаційної політики (МКІП), у Митрополичому саду Національного заповідника «Києво-Печерська лавра» на місці склоробної майстерні ХІ – ХІІ ст. розпочався

новий сезон археологічних розкопок. Зазначено, що у 2023 р. в Митрополичому саду знайдено двоярусну споруду, де, ймовірно, проживали майстри, виготовляючи скло. Відомо, що тут працювали візантійські майстри, спеціалізовані на створенні смальти для оздоблення Успенського собору, з якої викладали мозаїки. Дослідники вважають, що це свідчить про належність Європи до єдиної культурної спадщини, та підтримують необхідність співпраці з європейським простором. Археологи планують завершити дослідження склоробного комплексу, зібравши понад 10 тис. одиниць матеріалу, і провести розширений аналіз у співпраці з університетами Києва. Текст: https://risu.ua/u-kiyevo-pecherskij-lavri-rozpochali-arheologichni-rozkopki_n148812

62. У Литві відреставрують 100 картин Марії Примаченко [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2024. – 8 черв. – Електрон. дані. За повідомленням Міністерства культури та інформаційної політики (МКІП), у Литві відреставрують 100 картин української художниці в жанрі наївного мистецтва Марії Примаченко. Т.в.о міністра культури та інформаційної політики України Ростислав Карандєєв разом із міністром культури Литви Сімонасом Кайрісом 7 червня відвідали Центр реставрації музейних цінностей Пранаса Гудинаса Литовського національного художнього музею, де реставруватимуть картини. Реставратори центру дослідили й відреставрували понад 50 картин і 1000 графічних робіт із українських музеїв, найближчим часом очікуються ще 600 робіт. Нині на реставрації перебувають картини з українського Музею Ханенків, а також литовці відновлюють килим із Маріуполя. В Україні литовці співпрацюють з центром імені митрополита Андрія Шептицького та нині чекають реставраторів із Києво-Печерської лаври. Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3872791-u-litvi-vidrestavruut-100-kartin-marii-primacenko.html>

63. У Почаївській лаврі розпочала роботу комісія МКІП [Електронний ресурс] // RISU.ua : [вебсайт]. – 2024. – 6 черв. – Електрон.

дані. Подано інформацію, що у Кременецько-Почаївському державному історико-архітектурному заповіднику розпочала роботу комісія Міністерства культури та інформаційної політики (МКІП) з перевірки стану збереження державного майна. Згідно з дорученням т.в.о. міністра культури Ростислава Карандєєва, комісія має з 3 по 29 червня перевірити стан збереження нерухомого майна заповідника, яке у грудні 2003 р. передали в безоплатне користування УПЦ МП. Йдеться про комплекс споруд Почаївської лаври. За словами начальниці відділу координації діяльності закладів культури департаменту культурної спадщини МКІП Ольги Рутковської, такі перевірки та огляди мають відбуватися періодично й системно. «Сьогодні йдеться про одну з національних святинь. Наразі нас цікавить стан збереження будівель, а також те, наскільки відбувається дотримання техніки пожежної безпеки. Крім того, нас цікавить ще й збереженість ікон, іконостасів, інших речей як невід'ємної частини пам'яток комплексу», - зазначила вона. Текст: https://risu.ua/u-pochayivskij-lavri-rozpochala-robotu-komisiya-mkip_n148813

64. Україну обрали до Міжурядового комітету з охорони нематеріальної культурної спадщини [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2024. – 11 черв. – Електрон. дані. За повідомленням Міністерства культури та інформаційної політики (МКІП), Україну вперше обрали до складу Міжурядового комітету з охорони нематеріальної культурної спадщини на чотирирічний термін з дати обрання під час 10-ої сесії Генеральної асамблеї держав-учасниць Конвенції про охорону нематеріальної культурної спадщини у штаб-квартирі ЮНЕСКО у м. Париж. Зауважено, що обрання України до Міжурядового комітету не лише сприяє позитивному іміджу держави, а й надасть можливість сприяти ефективному досягненню та виконанню цілей Конвенції про охорону нематеріальної культурної спадщини, а також зобов'язань, взятих на себе Україною, з виконання Конвенції. Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric->

[culture/3873693-ukrainu-obrali-do-mizuradovogo-komitetu-z-ohoroni-nematerialnoi-kulturnoi-spadsini.html](https://risu.ua/culture/3873693-ukrainu-obrali-do-mizuradovogo-komitetu-z-ohoroni-nematerialnoi-kulturnoi-spadsini.html)

65. Церкву в літописному Дорогобужі оцифрували й готують до реставрації [Електронний ресурс] // RISU.ua : [вебсайт]. – 2024. – 29 трав. – Електрон. дані. *Йдеться про 3D-тур найстарішим храмом у Рівненській області — Свято-Успенською церквою у селі Дорогобуж. Це можливість побачити її ззовні й зсередини, не приїжджаючи до села. Храм є пам'яткою архітектури національного значення і найдавнішою збереженою спорудою в області. За словами краєзнавця та реставратора Миколи Бендюка, оцифрування пам'ятки — один із етапів реставрації. Зауважено, що Бабинська сільська рада розпочала процес підготовки до реставрації церкви в Дорогобужі.* Текст: https://risu.ua/cerkvu-v-litopisnomu-dorogobuzhi-ocifruvali-j-gotuyut-do-restavrაციyi_n148622

66. Чолій О. І. Соціокультурні аспекти становлення монументального мистецтва міста Івано-Франківська 1960 - 1980 років [Електронний ресурс] / Оксана Іванівна Чолій // Культур. альм. – 2024. – № 1. – С. 430-436. *Розглянуто період становлення нового монументального мистецтва в Івано-Франківську протягом 1960 - 1980 рр. У цей період відбувалися значні зміни в архітектурі та скульптурі міста, впливом на які були функціоналізм, розвиток інфраструктури та політична ідеологія. Спостерігалися радикальні зміни в міському середовищі, такі як знищення культурних об'єктів та перейменування міста. Період характеризується суперечливістю політичної демагогії та формуванням нової стилістичної системи монументального мистецтва. Хоча були великі зміни в архітектурі, місцеві митці зберегли особливий колорит міста через додавання мистецьких елементів у формі мозаїк та графіті з гуцульською тематикою.* Текст: <https://almanac.npu.kiev.ua/index.php/almanac/article/view/366/344>

67. Bahley L. Творчість Франциска Оленського та його скульптурні твори в оздобленні споруд Львова [Електронний ресурс] / Liubomyr Bahley, Lesia Chen // Вісн. Нац. ун-ту "Львів. політехніка". Серія :

Архітектура. – 2024. – Вип. 6 (№ 1). — С. 9-15. Зазначено, що Франциск Оленський залишається однією з найоригінальніших у свій час постатей молодшого покоління львівського бароко другої половини XVIII ст., творча спадщина якого є вагомим внеском в історію розвитку мистецтва та культури України. Досліджено стилістичні особливості мистецьких скульптурних творів Ф. Оленського періоду пізнього бароко в оздобленні сакральних і житлових споруд Львова. Детально проаналізовано мистецьку спадщину скульптора та виявлено основні особливості пластичного вирішення скульптурних творів митця. Вивчено технічний стан мистецьких творів і запропоновано консерваційно-реставраційні заходи для захисту від подальшого руйнування. Текст: <https://science.lpnu.ua/uk/sa/vsi-vypusky/volume-6-number-1-2024/tvorchist-francyska-olenskogo-ta-yogo-skulpturni-tvory-v>

68. Didyk V. Реалоризація монастирського шпитального саду при костелі Святого Лазаря у Львові [Електронний ресурс] / Volodymyr Didyk // Вісн. Нац. ун-ту "Львів. політехніка". Серія : Архітектура. – 2024. – Вип. 6 (№ 1). — С. 59-66. Зазначено, що реальний стан системи озеленених територій м. Львів вимагає виявлення, збереження та розвиток ще територіально не втрачених садово-паркових об'єктів. Такими ще залишаються території монастирських садів Львова, котрі частково зберегли або цілком втратили свою первісну функцію. Монастирський сад при колишнім шпиталі і костелі Святого Лазаря (нині хорова школа «Дударик») є одним із них. Дослідження розвитку його території у просторовій структурі району розташування засвідчують унікальність цього історичного середовища. Встановлені етапи закладення, формування та стилістичний мотив, а також сучасний стан території стали підставою для опрацювання гіпотетичної концепції ревалоризації шпитального монастирського саду. Текст: <https://science.lpnu.ua/uk/sa/vsi-vypusky/volume-6-number-1-2024/realoryzaciya-monastyrskogo-shpytalnogo-sadu-pry-kosteli>

69. Okonchenko I. Еволюція львівських укріплень XIV – XVII ст. та їх локалізація на сучасній топографічній карті [Електронний ресурс] / Ihor Okonchenko, Olha Okonchenko // Вісн. Нац. ун-ту "Львів. політехніка". Серія : Архітектура. – 2024. – Вип. 6 (№ 1). — С. 125-141. *На підставі аналізу бібліографічних, картографічних та іконографічних джерел висвітлено еволюцію комплексу укріплень Львова періоду XIV – XVII ст. Доповнено інформацію графічних реконструкцій попередників, обґрунтовано локалізацію трьох ліній укріплень середмістя і бастіонних укріплень території передмість на сучасній топографічній карті у масштабі 1:2000.* Текст: <https://science.lpnu.ua/uk/sa/vsi-vypusky/volume-6-number-1-2024/evolyuciya-lvivskyh-ukriplen-xiv-xvii-st-ta-yih-lokalizaciya>

70. Rosliakov M. Історія єврейської громади та синагог на території м. Харків [Електронний ресурс] / M. Rosliakov, P. Б.Гнідець // Вісн. Нац. ун-ту "Львів. політехніка". Серія : Архітектура. – 2024. – Вип. 6 (№ 1). — С. 158-164. *Розглянуто історію єврейської громади в Харкові та роль синагог у її житті. Розкрито важливість синагог як центрів культурного та духовного життя міста. Показано, як синагоги були не лише місцями релігійних обрядів, але й центрами соціальних і культурних подій. Розглянуто вплив політичних і соціальних змін на єврейську громаду та роль синагог у різні історичні періоди. Висвітлено важливість синагог у збереженні культурної та релігійної ідентичності громади.* Текст: <https://science.lpnu.ua/uk/sa/vsi-vypusky/volume-6-number-1-2024/istoriya-yevreyskoyi-gromady-ta-synagog-na-terytoriyi-m-harkiv>

71. Vikhot M. Існуючі підходи у ревіталізації сакральних споруд та комплексів [Електронний ресурс] / Mariana Vikhot, M. Ясінський // Вісн. Нац. ун-ту "Львів. політехніка". Серія : Архітектура. – 2024. – Вип. 6 (№ 1). — С. 42-51. *Зазначено, що сакральні об'єкти несуть важливу роль як символи ідентичності та традицій. Внаслідок змін у суспільстві та технологічного прогресу багато з цих будівель під загрозою занедбання та*

знищення. Окреслено різні підходи до ревіталізації сакральних об'єктів, вказуючи на їхню роль у збереженні культурної спадщини та створенні активних центрів для різних верств суспільства. Текст:

<https://science.lpnu.ua/uk/sa/vsi-vypusky/volume-6-number-1-2024/isnuyuchi-pidhody-u-revitalizaciyi-sakralnyh-sporud-ta>

**Підготовлено відділом інформаційного забезпечення органів влади
Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого**

Відповідальний за випуск: Зайченко Н. Я.

18.06.2024. р.